

zaaknummer 2012-T424

24 mei 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de heer [naam],
geboren op [datum],
wonende [plaats]
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat
te Amsterdam,

tegen:

(*wijlen*) **frater [naam]**,
geboren op [datum] en op onbekende datum overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Fraters Maristen in Nederland,

en

(*wijlen*) **frater [naam]**,
geboren op [datum] en op onbekende datum overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Fraters Maristen in Nederland,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 december 2012.

Op 26 februari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Overste van de Congregatie Fraters Maristen in Nederland.

Op 17 april 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Overste.

2. De klacht

2.1. In september 1964 werd klager door zijn ouders naar het [internaat] te [plaats] gestuurd.

Ten aanzien van aangeklaagde 1

Klager bezocht daar de derde klas, die onder leiding stond van aangeklaagde 1.

In [internaat] voelde klager veel heimwee, terwijl hij ook erg eenzaam was. Dit werd kennelijk opgemerkt door aangeklaagde 1.

Aangeklaagde 1 riep klager apart op zijn kamer, terwijl hij ook klager op diens éénpersoonskamer 's avonds kwam bezoeken.

Na ongeveer één maand begon aangeklaagde 1 klager, tegen zijn wil, plotseling te zoenen en drong hij met zijn tong in de mond van klager (tongzoenen). Klager vond dat vreemd en niet prettig.

Na weer enige tijd deed aangeklaagde 1 zijn lange broek onder zijn pij uit, terwijl klager ook zijn broek moest uittrekken. Klager moest, tegen zijn wil, aangeklaagde 1 aftrekken en hij werd ook afgetrokken door aangeklaagde 1. Dit is ongeveer zes à zeven keer gebeurd.

Tenslotte moest klager een keer op de kamer van aangeklaagde 1 komen en moest klager zonder broek op zijn knieën voor aangeklaagde 1 gaan zitten. Aangeklaagde 1 duwde de billen van klager uit elkaar en klager voelde dat aangeklaagde 1 eerst een soort zalf op de anus van klager smeerde en vervolgens voelde klager dat aangeklaagde 1 met zijn penis bij klager binnendrong. Het was zeer pijnlijk.

Ten aanzien van aangeklaagde 2

In de derde klas van de mulo op [internaat] was er een leraar [vak], aangeklaagde 2, die regelmatig in de klas vlak naast klager kwam staan. Klager voelde door de pij dat aangeklaagde 2 een erectie had en tegen klager aan ging duwen. Als klager zich wegtrok, gaf aangeklaagde 2 hem met zijn vuist klappen op zijn achterhoofd. Dit is twee keer gebeurd.

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik heeft klager vele kansen in zijn leven niet kunnen benutten. Hij is “uit het lood geslagen” met draconische gevolgen wat betreft zijn persoonlijke ontwikkeling. Hij heeft geen carrière kunnen maken en heeft daardoor financiële schade geleden. Daardoor heeft hij geen financieel vangnet en pensioenvoorzieningen kunnen creëren.

2.3. Klager wil financiële genoegdoening voor de materiële en immateriële schade.

3. De reactie

Aangeklaagden 1 en 2 zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven.

[naam], Overste, heeft namens de Congregatie een inhoudelijke reactie op de klacht gegeven. Hij geeft aan dat hij naar beste vermogen gezocht heeft naar archiefgegevens uit die periode. Aan de hand van onderzoek in de nog beschikbare archieven van de Congregatie en verklaringen van medebroeders, die aangeklaagden ten tijde van de voorgevallen gebeurtenissen enkel als medebroeder en niet als collega hebben gekend, kan de Overste de klacht van klager bevestigen noch ontkennen. Dit betekent niet dat hij geen “geloof” hecht aan datgene wat klager in zijn klaagschrift beschrijft. Sterker nog: het heeft de Overste diep geraakt en geschokt. Het blijft voor de Overste echter onbevredigend dat de aangeklaagden over het misbruik niet meer kunnen worden bevraagd. Hierbij wenst hij nogmaals te herhalen dat, indien in alle redelijkheid aangenomen mag worden dat aangeklaagden zich schuldig

hebben gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager, de Congregatie dit misbruik zeer verwerpelijk acht. Er zijn in dat geval geen woorden voor het feit dat aangeklaagden ernstig misbruik hebben gemaakt van hun positie jegens klager. Het is in strijd met alles waarvoor zij als Congregatie en als religieus staan.

4. De beoordeling

- 4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn bijna 50 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagden 1 en 2 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagden 1 en 2 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
- 4.4. Wat betreft aangeklaagde 1 komt de Klachtencommissie tot het oordeel dat voor de feiten die klager ten aanzien aangeklaagde 1 heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat geadviseerd moet worden de klacht tegen deze aangeklaagde niet gegrond te verklaren. Dat betekent niet dat de Klachtencommissie klager niet gelooft. Echter bij deze beoordeling is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. De Klachtencommissie stelt vast dat in de thans voorliggende zaak onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen die de verklaring van klager ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen. Er is alleen de verklaring van de heer [naam]. De Klachtencommissie is van oordeel dat de verklaring van de heer [naam] onvoldoende is om aannemelijk te achten dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, nu deze verklaring geen betrekking heeft op seksueel misbruik door aangeklaagde 1.
Mocht er in de toekomst alsnog steunbewijs voorhanden komen dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid om herziening te verzoeken van dit advies.
- 4.5. Wat betreft aangeklaagde 2 is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft beschreven in zijn klachtschrift en tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft verteld.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de formulieren “Toestemming gebruik melding als steunbewijs” in de zaken met zaaknummers 2011-T614, 2011-T580 (2), 2013-T972 en 2013-T954 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde 2 wordt geklaagd.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde 2.

- 4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde 2 door misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde 2 niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.
- 4.8. ~~Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie Fraters Maristen in Nederland zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.~~

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Fraters Maristen in Nederland de klacht:

- ten aanzien van aangeklaagde 1 niet gegrond te verklaren;
- ten aanzien van aangeklaagde 2 gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 24 mei 2013 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.